

Opiniërende raadsnota

Openbaar

Zaaknr: 75.819

Steller Marijke Bosch

Portefeuillehouders J.Goijaarts, E.Witlox, J.Hendriks

Onderwerp:
Opvang vluchtelingen en huisvesting statushouders

Aanleiding:

Momenteel komen grote aantallen vluchtelingen naar Nederland. Als samenleving en overheid hebben we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders.

Statushouders zijn vluchtelingen, die voor bepaalde of onbepaalde tijd een verblijfsvergunning hebben gekregen. De grote toestroom vraagt om oplossingen voor de eerste opvang van vluchtelingen en om aandacht voor een goede doorstroming en integratie van statushouders.

Reguliere taakstelling huisvesting statushouders

Het ligt voor de hand, dat met de huidige instroom, de taakstelling voor het huisvesten van statushouders komend jaar fors zal toenemen. Samen met de woningcorporatie draagt de gemeente zorg dat de toename van de taakstelling niet leidt tot een onevenredige druk op de beschikbare sociale huurwoningen.

Versnelde uitstroom statushouders

Het COA biedt momenteel plaats aan ca. 33.000 vreemdelingen. Hierbij bevindt zich een groep van ca 10.000 statushouders, die al gekoppeld zijn aan een gemeente en een groep statushouders, die nog niet gekoppeld is aan de gemeenten. Het COA en de VNG hebben gezamenlijk een oproep gedaan aan gemeenten om de uitstroom van statushouders naar gemeenten op zo kort mogelijke termijn te versnellen. Hiervoor heeft het COA een regeling opgesteld, te weten het Gemeentelijk Zelf Zorg Arrangement (GZZA). Afhankelijk van feitelijke locaties kan ingezet worden om hieraan een bijdrage te geven. Hierbij ligt een kans voor een koppeling van statushouders aan de gemeente op basis van werk.

Opvang vluchtelingen

Verschillende gemeenten faciliteren in de (72 uren) crisisnoodopvang van vluchtelingen. Tot op heden zijn de gemeenten van Meierijstad hiervoor niet benaderd. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft wel aangegeven dat ze nog steeds op zoek zijn naar geschikte mogelijkheden om andere vormen van (tijdelijke) opvang van vluchtelingen te realiseren. Voorstelbaar is om dit in de gemeente Veghel te faciliteren in een tijdelijke noodopvang van 4 tot 6 maanden van maximaal 100 personen.

Het colleges van Meierijstad is daarbij niet voornemens om medewerking te geven aan het realiseren van een langdurige opvang in de vorm van een AZC (Asielzoekerscentrum).

Zowel bij het realiseren van (tijdelijke) huisvesting voor een versnelde uitstroom via de GZZA regeling als bij het realiseren van een tijdelijke noodopvang zullen de veiligheidsrisico's in kaart gebracht worden, zodat de openbare orde en veiligheid gewaarborgd zijn. Als uit de discussie naar voren komt dat naar een of meerdere locaties gezocht moet worden, zal met de omwonenden en andere betrokkenen zorgvuldig gecommuniceerd worden.

Voorkeur uit te spreken voor:

De volgende mogelijkheden :

- Het inzetten op het uitvoeren van de taakstelling, daarbij anticiperend op de te verwachte verhoging van de reguliere opgave voor het huisvesten van statushouders;
- Het inzetten op het uitvoeren van de taakstelling, daarbij anticiperend op de te verwachte verhoging van de reguliere opgave voor het huisvesten van statushouders **én** gehoor geven aan de oproep van VNG en COA om op korte termijn een bijdrage te leveren aan de versnelde uitstroom van statushouders via de GZZA regeling;
- inzetten op het uitvoeren van de taakstelling, daarbij anticiperend op de te verwachte verhoging van de reguliere opgave voor het huisvesten van statushouders **én** gehoor geven aan de oproep van VNG en COA om op korte termijn een bijdrage te leveren aan de versnelde uitstroom van statushouders via de GZZA regeling **én** het faciliteren van een tijdelijke noodopvang voor een periode van 4 tot 6 maanden met een capaciteit van maximaal 100 personen in de gemeente Veghel.

De colleges adviseren minimaal in te zetten op het uitvoeren van de taakstelling, daarbij anticiperend op de te verwachte verhoging van de reguliere opgave voor het huisvesten van statushouders **én** gehoor geven aan de oproep van VNG en COA om op korte termijn een bijdrage te leveren aan de versnelde uitstroom van statushouders via de GZZA regeling.

Overeenkomsten tussen de varianten**Thematisch:**

Het realiseren van de taakstelling met betrekking tot het huisvesten van statushouders is een opgave, waarvan verwacht wordt dat elke gemeente deze naar rato invult. Er wordt regionaal en samen met de woningbouwcorporaties gekeken naar verschillende creatieve oplossingen, om een onevenredige druk op de reguliere sociale huurwoningvoorraad te voorkomen.

Het opvangen van vluchtelingen in een tijdelijke noodopvang is een opgave, die men in regionaal verband kan afstemmen. Bovendien kan het zijn dat het COA van mening is dat de voorgestelde locaties niet aansluiten op de wensen en behoeften van het COA. De afstemming hierover in de regio en met het COA vindt verder plaats op het moment dat onderliggende nota in de routing is.

Bij het huisvesten van statushouders en realiseren van GZZA plaatsen willen de gemeenten, samen met het COA en het bedrijfsleven inzetten op een koppeling van vacatures, die er bij bedrijven in de gemeente zijn en de te huisvesten statushouders.

Stellingen:

Het beschikbaar stellen van een tijdelijke noodopvang is een keuze van de gemeente. Een positief besluit voor een tijdelijke noodopvang vraagt een hele goede communicatie en afstemming met de omgeving. Maatschappelijk is een tweedeling voelbaar. Enerzijds ervaart men de opvang van vluchtelingen als een logische maatschappelijke bijdrage en wil men individueel of collectief een bijdrage leveren. Anderzijds ontstaan er allerlei onrustgevoelens, wanneer er sprake is van de komst van vluchtelingen in de (directe) omgeving. Het is van belang om hier zorgvuldig mee om te gaan en de omgeving op tijd te betrekken, wanneer de opvang van vluchtelingen op een bepaalde locatie concreter zou worden.

Voor de gemeente heeft een tijdelijke noodopvang geen directe financiële gevolgen. Het vraagt wel om extra inzet van diverse professionele partijen, zoals politie, GGD en gemeente. Wanneer er in de gemeente een tijdelijke noodopvang gerealiseerd wordt, dient er vooraf met alle betrokken partijen een plan gemaakt te worden waarbij de veiligheidsrisico's in kaart gebracht worden, zodat de openbare orde en veiligheid gewaarborgd zijn.

Het verblijf in een noodopvang voor enkele maanden betekent ook dat er opvang van de vluchtelingen op de scholen geregeld dient te worden. Tegelijkertijd ligt het in de lijn der verwachtingen dat deze tijdelijke bewoners hun bestedingen veelal binnen de gemeente zullen doen.

De vluchtelingen zullen bij beoogd verblijf van meer dan vier maanden ingeschreven worden in het GBA en tellen daarmee positief mee voor de bevolkingsaantallen van de gemeente.

Het realiseren van de taakstelling voor het huisvesten van statushouders is geen keuze, maar een reguliere opgave voor de gemeenten. De verwachte toenemende opgave en het verzoek van VNG en COA vraagt om hier, samen met de woningcorporatie, ook versneld, creatieve en soms tijdelijke oplossingen voor te vinden.

De regio kent een sterk bedrijfsleven met een diversiteit aan werkgelegenheid.

Het COA wil graag samen met gemeenten en bedrijfsleven, statushouders koppelen aan werk en daarmee een vestigingsplaats. Het bemiddelen naar werk heeft voor de gemeente een aantal voordelen :

- Integratie van statushouders gaat veel sneller als zij een baan hebben
- Statushouders kunnen als zij een baan hebben, veel sneller financieel onafhankelijk worden

Het past bij de regio om samen met het bedrijfsleven hierop in te zetten. Het COA is bezig om hier meer vorm aan te geven. Tot heden toe zijn slechts twee gemeenten, waaronder Eindhoven bezig met pilots om samen met het COA werkgelegenheid en huisvesting te koppelen.

De gemeenten hebben het COA aangegeven hier samen met het COA actief mee aan de slag te willen. Vanaf 1 oktober krijgt het COA een medewerker, die zich speciaal richt op het koppelen van arbeidspotentieel en achtergrond.

Verschillen tussen de varianten

Thematisch:

De gemeenten kiezen er voor om eerst een inhoudelijke discussie te voeren over de bijdrage die de gemeenten van Meierijstad kunnen en willen leveren met betrekking tot het opvangen van vluchtelingen en huisvesten van statushouders. Daarom worden in deze nota nog geen locaties benoemd of aangewezen.

Niet voor de tijdelijke noodopvang en ook niet voor locaties waar versneld huisvesting gerealiseerd zou kunnen worden. Er zijn diverse locaties denkbaar, allemaal met hun eigen voor- en nadelen.

In eerste instantie lijken de oplossingsrichtingen voor GZZA plaatsen overeen te komen met het anticiperen op een hogere opgave voor het huisvesten van reguliere statushouders.

Het realiseren van GZZA plaatsen heeft echter een veel hogere urgentie. Locaties die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen, dienen vrijwel direct beschikbaar te zijn. Ten opzichte van noodopvang van vluchtelingen kunnen locaties voor GZZA plaatsen veel kleiner van omvang zijn.

Stellingen:

De toenemende taakstelling voor de huisvesting van statushouders vraagt om creatieve oplossingen om de druk op de reguliere sociale huurwoningvoorraad niet onevenredig te laten toenemen. Ook andere spoedzoekers, zoals bijvoorbeeld thuiswonende jongeren, die een start op de woningmarkt willen maken, mensen in scheidingssituaties, binnen- en buitenlandse arbeidsmigranten en andere doelgroepen, die met spoed (tijdelijke) huisvesting zoeken, kunnen hier voordeel bij hebben. Ten behoeve van een goede integratie is het van belang om de extra (tijdelijke) huisvestingsoplossingen zowel beschikbaar te stellen voor statushouders als voor andere woningzoekenden.

Realisatie van de voorgaande opgave, kan in situaties leiden tot een lagere opbrengst als geraamd of in andere gevallen bijzonder kosten met zich meebrengen. Het ligt voor de hand de gemeenteraden in het licht van de opgave van de corporaties met betrekking tot de prestatieafspraken, de realisatie van sociale huurwoningen, mee te nemen in extra kosten, die deze afspraken met zich mee zouden kunnen brengen.

Bij de uitwerking van de oplossingsrichtingen in deze nota zullen eventuele financiële componenten nader in beeld gebracht worden.

Communicatie:

Communicatie over dit onderwerp wordt nadrukkelijk geregisseerd door de afdeling communicatie van de gemeente.

Burgerparticipatie:

De maatschappelijke betrokkenheid op dit onderwerp is groot. Maatschappelijk is echter een tweedeling voelbaar. Enerzijds ervaart men de opvang van vluchtelingen als een logische maatschappelijke bijdrage en wil men individueel of collectief een bijdrage leveren. Anderzijds ontstaan er allerlei onrustgevoelens, wanneer er sprake is van de komst van vluchtelingen in de (directe) omgeving. Het is van belang om hier zorgvuldig mee om te gaan en de omgeving op tijd te betrekken, wanneer de opvang van vluchtelingen op een bepaalde locatie concreter zou worden.

Vervolg:

Afhankelijk van de richting die de raden aangeven, zullen de colleges van Meierijstad hier verder uitwerking aan geven.

Bijlagen:

Schrijven van Area, oproep aan gemeenten, d.d. 16092015

Schrijven van VNG & COA, oproep aan gemeenten, d.d. 17092015

Schrijven van Ministerie van Veiligheid en Justitie, d.d. 24092015